

Konzepter/

Trygghet/

Hva gjør at vi føler oss trygge i et rom?

Dette har vi diskutert mye gjennom prosessen med å designe FRIrom. Trygghet er et viktig kriterie for at FRIrom skal fungere slik vi ønsker. Det har derfor ligget til grunn for mange valg. Det går spesielt på valg av form, romlige størrelser - ikke for stort, ikke for lite, lys og materialer. For å føle seg trygg er det viktig å være skjermet og føle at man har kontroll over omgivelsene. Romlig sett kan dette være en omsluttende form, ikke innsyn, lydtette vegger, god akustikk, størrelse på rom, plassering av lysinnslipp, valgmuligheter, lås på døren, tydelig tegn på at det er i bruk, få kontroll over omgivelsene før man forlater det.

“FRIrom” står fritt til din disposisjon, bruk det som du ønsker!

/ personlig rom

Alle mennesker er omgitt av et personlig rom. Grensen for det personlige rom merkes godt når andre mennesker oppleves å komme fysisk for nær. Omfang og avgrensning av det personlige rom varierer mellom ulike kulturer, enkeltmennesker og situasjoner.

*Avgrensning og **kontroll av eget personlig rom** er avgjørende for menneskets evne for å slappe av og føle trygghet.”*

Rom for helse, Formingsveileder St. Olavs Hospital

Stikkord/

/ Rom for ro og kontemplasjon

FRIrom skal være et godt sted å være, hvor du som pårørende kan finne ro og trygghet i en sårbar situasjon.

/ Kontroll og trygghet

Du skal selv kunne bestemme når og hvordan du vil bruke FRIrom. FRIrom skjerm-er deg fra omgivelsene og gir deg mulighet til å være helt alene. Ingen forpliktelser, ingen forventninger, ingen forstyrrelser.

/ Gi noe tilbake til brukeren

FRIrom er utformet på en slik måte at det i seg selv kan gi rom for undring og fantasier. FRIrom skal være et rom som gir andre assosiasjoner enn det man er vant med.

/ FRIrom skal være et enkelt og vakkert rom med få og effektfulle virkemidler

Rom for ro/

FRIrom er et rom for ro og kontemplasjon. Man går innover i spiralen, og ender opp i senter.

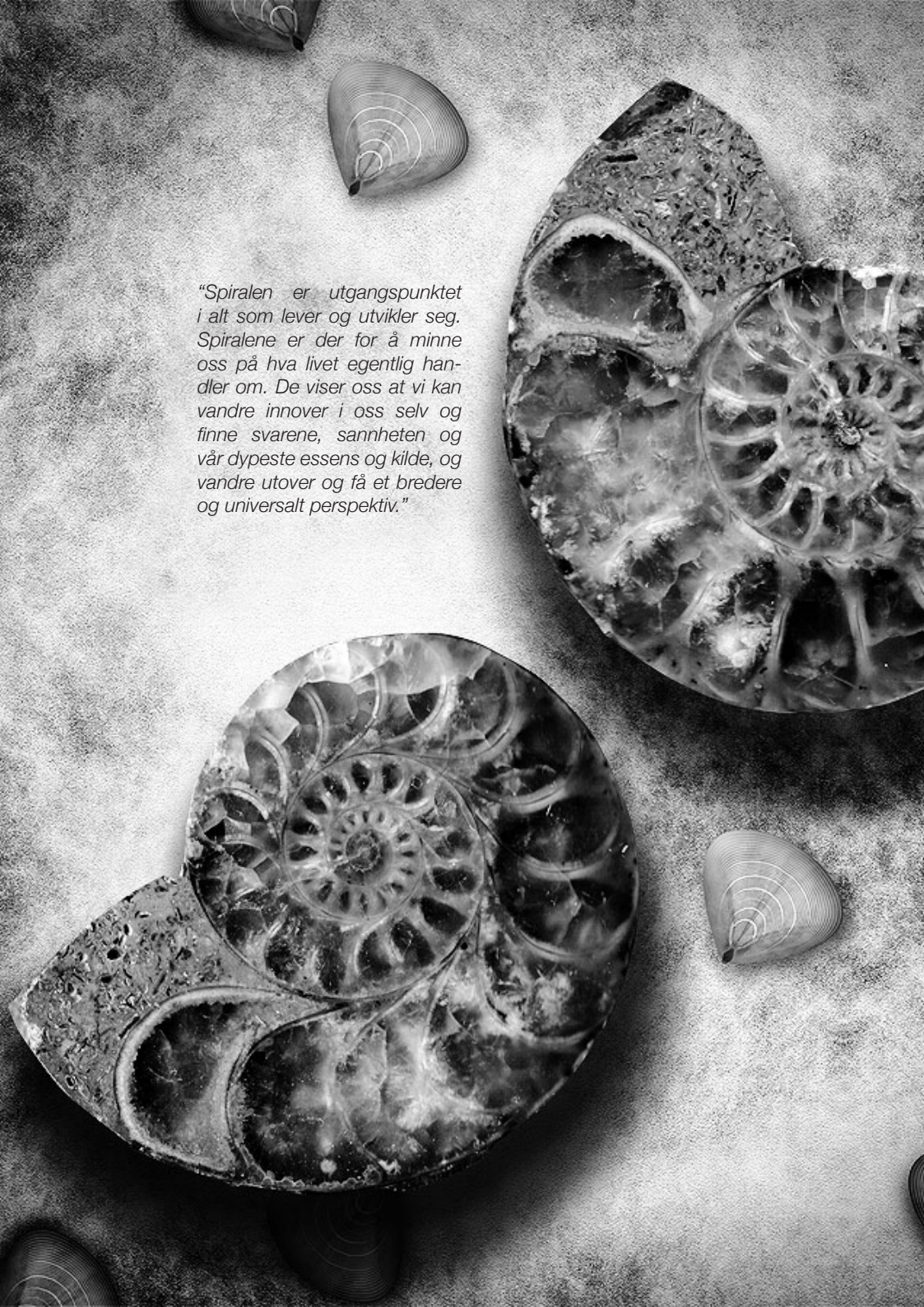
Som bruker av FRIrom kan du oppdage ulike ting etter hvilken sinnstemning du er i. Det skal være en prosess å komme inn i FRIrom. Du går fra kaos på utsiden til ro på innsiden. Kanskje kan FRIrom være med på å roe ned. Her er det helt stille og ingen andre å forholle seg til enn deg selv.

SPIRALEN

Formkonsept/

FRIrom er formet som en spiral. Spiralen gir en naturlig sonedeling som etablerer en forsone og en indre sirkulær kjerne. Spiralen avsluttes i to punkter, en innendørs og en utendørs. Avslutningene er viktige og forteller noe om veggens tykkelse, og på hvilken måte man kommer inn og ut av spiralen.

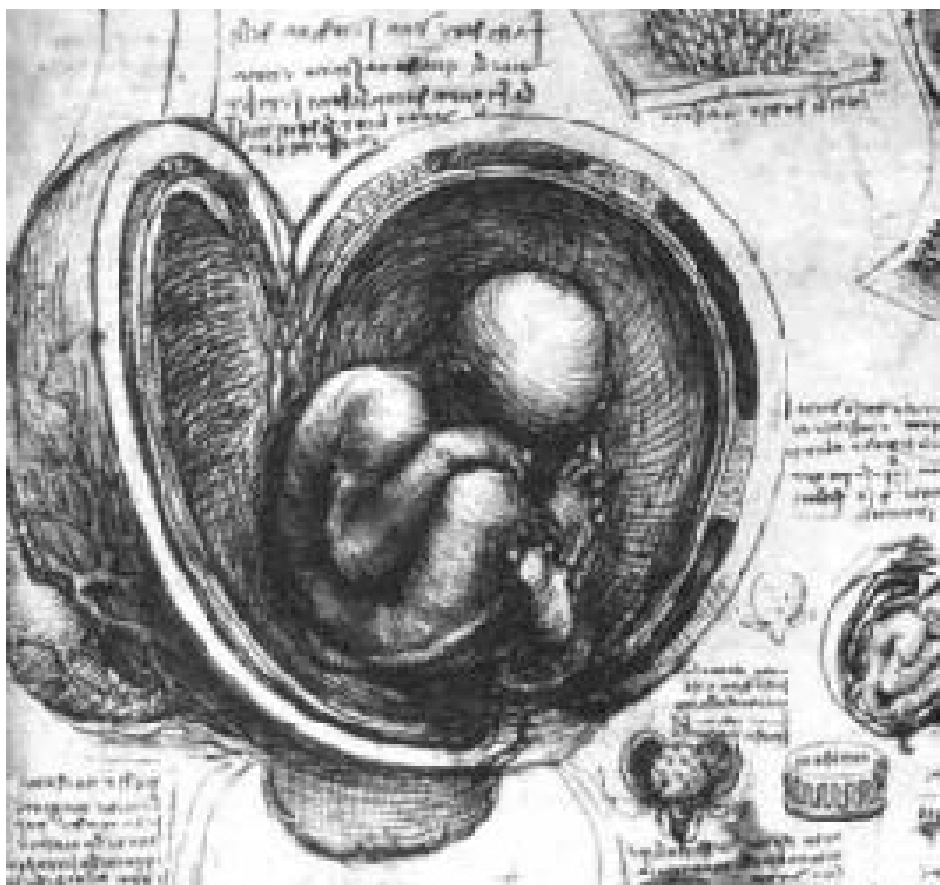
“Spiralen er utgangspunktet i alt som lever og utvikler seg. Spiralene er der for å minne oss på hva livet egentlig handler om. De viser oss at vi kan vandre innover i oss selv og finne svarene, sannheten og vår dypeste essens og kilde, og vandre utover og få et bredere og universalt perspektiv.”

Spiralen/

Symbolikk

Spiralen som form er et eldgammelt symbol som gjenspeiler universelle mønster av vekst og utvikling. Spiralmønster finnes overalt i naturen, fra Melkeveien til sneglehus. Den levende spiral begynner eller slutter ikke, den er en evig prosess av uskyld, oppdagelse, fellesskap, og den essensen som knytter alle ting. Spiralen er symbol på syklus, gudinnen, livmoren, fruktbarhet, tilblivelse og kontinuerlig endring. Å gå og stå i sentrum av en spiral har vært en psyko-spirituell øvelse for sentrering av bevisstheten.

Et sirkulært rom er et veldig sterkt rom, på samme måte som spiralen er en veldig sterk form. Sirkelen som et gammelt symbol i mange religioner, symbol på det uendelige. Det sentrerte sirkulære rommet representerer ro og harmoni, mens et mer utflytende rom med mange former representerer mer bevegelse.

Et ufødt barn i livmoren /

“Det første helsebringende rom som blir til i et følsomt samspill mellom ytre og indre påvirkninger. Skisser av Leonardo da Vinci fra 1510.”

Rom for helse, Formingsveileder St. Olavs Hospital

Formens betydning/

Det er jobbet mye med form og dens betydning under designperioden av FRIrom. Det har vært svært viktig at alle valg som blir tatt har en god grunn og er med på styrke konseptet FRIrom.

/ FRIroms plan kan i formen minne om en livmor, det første helsebringende rom, og er dermed et rom som kan aktivisere mange følelser. Foreldre til svært syke barn er ofte redde for barnet, redde for livet, og tenker hvordan skal jeg klare dette? I en slik situasjon dukker det opp en del eksistensielle spørsmål. Da kan kanskje FRIrom som rom være en påminnelse på det første helsebringende rom; livmoren, hvor alt liv starter, hvor alt er trygt. Rommet kan tolkes som en gjenetablering av et trygt rom/trygg funksjon.

/ Spiralens retning er bestemt av at det innen psykologien sies at om du går innover mot venstre går du inn i din egen psyke - kontemplasjon. Går du derimot mot høyre, søker du bort fra psyken - forsøk på å rømme. FRIrom svinger på grunn av den psykologiske virkningen derfor innover mot venstre.

Utvendig form/

Virkning

FRIrom skal være et frittstående objekt, som vekker nysgjerrighet. Det skal utstråle en stemning om et godt sted å være, et sted som ønsker alle velkommen.

Spiralformen står sterkt alene og ingen sider er like. En spiral er i stadig forandring, noe tiltingen av veggen og perforeringene i fasaden er med på å understreke. Den skaper ulike rom rundt seg, og skal være et positivt innslag til omgivelsene.

Konsept gulv/

GULVET SOM MØBEL

Gulvet i FRIrom skal være med på å bygge opp under spiralformen. Gulvplatene er derfor delt inn i sektorer som gir en rytme innover i rommet. Mønsteret gjenspeiler takkonstruksjonen og himlingsplatene.

Utformingen av gulvet skal, sammen med himlingen, være med på å tydeliggjøre de to sonene i FRIrom. I den ytterste sonen er det gulvplater, og det er lagt til rette for at man skal ta av seg skoene her.

Gulvet i kjernen er hevet opp 30 cm og er en minneskummadrass som fyller rommet. Madrassen er et fleksibelt møbel med frihet til å velge hvordan man vil bruke rommet, hvor man vil sitte, ligge etc.

Minneskum/

Bakgrunn

Minneskum er en åpen cellestruktur i trykk- og temperaturfølsomt tregelastisk materiale som former seg etter kroppen. Skummets egenskaper sørger for at kroppen får en maksimal trykkavlastning. Kroppen slapper da umiddelbart mye bedre av, og dermed også psyken. Det å synke ned i materialet kan gi en følelse av ro og trygghet, at noen holder rundt deg og passer på deg.

Når man går på minneskum vil tregheten i materialet ta vare på minnet om deg.

I tillegg til madrassen vil det også finnes en stor pute i FRIrom. Puten gir bruker mulighet til noe å brette rundt seg, noe å slå på, noe høyere å sitte på osv.

Konsept himling/

LYSFILTER

Himlingen skal være et filter av lys som man kan hvile øynene på. Derfor etableres en ny himling av lysende origamitråner under reell himling. Et nytt bølgende sjikt vil gi dybde og liv til himlingen. Rommet oppleves lunt og lavt, samtidig som det har luft og høyde.

Når du kommer inn i FRIrom er lyshimlingen lav, på nivå med døren. Den bygger seg opp innover i FRIrom og leder deg inn mot kjernen. Dette er med på å underbygge spiralformen.

I kjernen løser himlingen seg opp og blir et bølgende teppe med varierende høyder. Dette gir liv og spill og skaper ulike soner i det sirkulære rommet. Det kan også være med på å forsterke sonedelingen.

"Origami is more than a simple piece of paper"

Origamitraner/

Bakgrunn

Origami er en eldgammel kunstform med folding av papir. Origami symboliserer lykke, håp, lang levetid, velstand og helse. Et gammelt japansk ordtak sier at den som bretter 1000 traner vil få oppfylt et ønske. Sagnet ligger til grunn for den berømte historien om Sadako Sasiki, en ung jente fra Hiroshima som ble diagnosert med leukemi og prøvde å folde traner for å bli frisk. Den rørende historien handler om håp og styrke, og bruk av origami i den forstand er gitt videre til andre som også trenger styrke og støtte.

Vi ønsker å lage en origamihimling sammen med barn og pårørende, der de skriver eller tegner på ark og folder de til traner. Dette kan være et symbol på håp og styrke, og være til hjelp for de som besøker FRIrom.

Denne formen for brukermedvirkning kan gi de involverte et eierskapsforhold til FRIrom. Vi vil også legge opp til at man også etter at FRIrom står ferdig, kan fortsette å brette traner som henges opp i himlingen.

Konsept lys/

STEMNING

Lys blir et viktig virkemiddel i FRIrom. Det er mange timer i løpet av året med lite dagslys. Rommet skal fungere like godt hele døgnet, året rundt. Kunstig belysning blir derfor like viktig som dagslys.

Lyset skal være med på å lede brukeren både inn og ut av FRIrom. Inne i kjernen er overlyset et naturlig fokus, og gir rom for å se ut uten å bli sett. Overlyset vil ha forskjellig preg dag og natt, grunnet veksling mellom naturlig og kunstig belysning.

“ Et rom som FRIrom skulle aldri være helt mørkt, og aldri være helt stille.”

Stefan Gemzell

Konsept lyd/

TRANQUILLITY

Lyden av FRIrom

Kan lyd være med på å understreke ro- og trygghetsfølelsen i et rom?

Den amerikanske forskeren Chris Watson har forsket mye på lyd og ro. Han har blitt stadig mer klar over hvor vanskelig det er å flykte fra menneskeskapt støy og finne en ro blant alt livet. Men akkurat hva mener vi med ro? Er det bare en estetisk nytelse, eller har den en mye mer fundamental rolle i våre liv?

Lyden skal være med på å gi rommet en atmosfære og stemning. Bruker skal selv ha mulighet for å velge mellom tre ulike lydprogram ut i fra sinnsstemning. Installasjonen skal ha små og taktile lydeffekter som kan påvirke bevisst og ubevisst. 9 studenter i faget *Lyd i offentlige rom*, Musikkonservatoriet i Trondheim, bruker våsemesteret på å komponere lyd til FRIrom.

Konsept materialer/

FORUNDRING

FRIrom skal ha materialer som skaper forundring i måten de er behandlet på. De skal gi noe tilbake til brukeren og til omgivelsene. Materialene skal være ekte, lune, bestandige og robuste.

Innerkledningen er i tre, som i seg selv har en levende og taktil overflate. Tre finner man på typiske fristeder, som naturen og på hytta. Kledningen er perforert med et mønster av fugler som letter. Disse leder deg innover i spiralen og er med på å underbygge formen.

Ytterkledningen er perforerte aluminiumsplater. Om dagen reflekteres sollyset i platene, mens det om natten stråler lys ut gjennom perforeringene. FRIrom får derfor forskjellig uttrykk natt og dag, noe som kan være med på å gi bruker ulike opplevelser ved flere besøk.